



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 583/24
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Милован Аночић из Лазаревца, ул. Карађорђева 2, против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник адвокат Босилка Ђукић из Београда, ул. Кумодрашка 184, ради вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П2 265/23 од 12.07.2024. године исправљене решењем истог суда П2 265/23 од 10.09.2024. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П2 265/23 од 12.07.2024. године исправљена решењем истог суда П2 265/23 од 10.09.2024. године у одбијајућем делу другог става изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац-противтужени АА да на име доприноса за издржавање малолетне ВВ, плаћа износ од по 10.000,00 динара месечно, почев од 12.07.2024. године као дана пресуђења па убудуће, док за то буду испуњени законски услови, од 01. до 05. у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун мајке детета ... код "Addiko bank" а.д. Београд, поред досуђеног износа од 30.000,00 динара усвајајућим делом истог става изреке, у ком делу се жалба тужене-противтужиље **ОДБАЦУЈЕ**.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П2 265/23 од 12.07.2024. године исправљена решењем истог суда П2 265/23 од 10.09.2024. године у делу трећег става изреке којим су уређени лични односи малолетне ВВ са оцем АА, и то у погледу виђања мал. детета са оцем уторком и четвртком у седмици у којој се њихов контакт не остварује викендом, и у делу којим је одлучено да ће мал. дете виђати оца и у другим приликама на основу договора родитеља детета и у том делу се жалба као неоснована **ОДБИЈА**, док се у преосталом делу овог става којим је уређено виђање мал. детета са оцем викендом и празницима, иста пресуда **УКИДА** и враћа првостепеном суду на поновно суђење, а у делу којим је одбијен захтев тужиоца за проширење модела виђања, жалба тужене се **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Ожалбеном пресудом исправљеном решењем о исправци од 10.09.2024. године, првим ставом изреке, малолетно дете парничних странака ВВ, рођена 15.11.2011. године у ... се поверава на негу, чување и васпитање мајци ББ, која ће самостално вршити родитељско право и пребивалиште детета ће се сматрати адресом мајке. Другим ставом изреке обавезан је отац детета АА да на име доприноса за издржавање малолетне ВВ, плаћа месечно износ од 30.000,00 динара почев од 12.07.2024. године као дана пресуђења па убудуће, док за то буду испуњени законски услови од 01. до 05. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун мајке детета ... код "Addiko bank" а.д. Београд док је одбијен захтев тужене за износ од још 10.000,00 динара. Трећим ставом изреке, уређени су лични односи малолетне ВВ са оцем АА: прва два месеца након доношења пресуде, отац детета ће преузимати девојчицу у 10,00 часова сваке друге суботе испред куће у којој живи са мајком и враћати је на то место у недељу у 18,00 часова, док у седмици у којој дете не проводи време са оцем, виђаће се уторком и четвртом у периоду од 18,00 до 20,00 часова у очевом стану у ..., уз договор са мајком детета, без присуства мајке, на тај начин што ће мајка детета да га доводи испред зграде у којој живи отац детета и ту је преузимати након контакта детета са својим оцем; по истеку два месеца, отац ће виђати дете тако што ће преузимати девојчицу сваког другог петка у 18,00 часова испред куће у којој живи са мајком и враћати је на то место у недељу у 16,00 часова, у седмици у којој дете не проводи време са оцем, виђаће се уторком и четвртом у периоду од 18,00 часова до 20,00 часова у очевом стану у Лазаревцу, уз договор са мајком детета, без присуства мајке, на тај начин што ће мајка детета да га доводи испред зграде у којој живи отац детета и ту је преузимати након контакта детета са својим оцем, док је одбијен као неоснован захтев тужиоца у делу којим је предложио да се прошири одређени модел виђања тако што би дете вратио у недељу у 18,00 часова; уз то отац ће са дететом да проведе први дан наредног рођендана детета, Божић и Ускрс у периоду од 10,00 до 20,00 часова, док ће прве дане преосталих државних и верских празника да проведе са мајком и тако наизменично, сваки очев рођендан и дан крсне славе оца детета, у наведеном временском периоду, као и што ће видети дете у другим приликама, на основу договора родитеља детета, док је одбијен као неоснован захтев тужиоца у делу у ком је предложио да се прошири одређени модел виђања тако што ће провести са дететом и по 10 дана у непрекидном трајању за време лета и зиме. Истом пресудом по делимично усвојеном предлогу тужиоца, одређена је привремена мера којом је уређен начин виђања малолетне ВВ са оцем, и то у погледу виђања прва два месеца и након истека два месеца, викендом, те уторком и четвртом у седмици у којој не проводи викенд са оцем, на идентичан начин као трећим ставом изреке, одређујући да привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања поступка и има дејство правноснажног решења о извршењу, да евентуално изјављена жалба не задржава извршење решења, а привремену меру извршиће Основни суд у Лазаревцу, док је одбијен предлог тужиоца у делу у ком је предложио да се виђање са мал. ВВ одвија у дужем временском периоду од одређеног и то сваког другог петка од 16,00 часова до недеље у 19,00 часова, а у седмици када дете не проводи викенд са оцем, да се виђање одвија уторком и четвртом у периоду од 16,00 до 19,00 часова.

Против ове пресуде, тужена-противтужиља је изјавила благовремену жалбу, побијајући исту у другом и трећем ставу изреке из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама законских овлашћења из одредбе 386 Закона о парничном поступку - ЗПП (Службени гласник РС” бр.72/11, бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/20, 10/2023-др.закон), у вези члана 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене-противтужиље у делу основана, у делу неоснована а у делу недозвољена.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке имају једно заједничко дете, малолетну ВВ рођену 15.11.2021. године, у ... Из налаза и мишљења Градског центра за социјални рад Одељење Лазаревац од 05.10.2023.године, произлази да су странке биле у емотивној вези око 4 године а да су живели у заједници мање од две недеље само након ВВ рођења када је тужена одлучила да се врати у кућу својих родитеља у ... а као разлог је навела да је АА често конзумирао алкохол након чега је био вербално агресиван, што је он потврдио. ББ му је омогућавала да виђа дете када год пожели, па је доводила дете у ... где тужилац живи. Међутим, како се дешавало да АА не испоштује договор око враћања детета, одлучила је у августу 2023.године да му више не дозвољава да буде насамо с дететом. Процењено је да између родитеља постоји нарушена комуникација па да нису успоставили родитељску сарадњу од августа 2023.године. Предложили су да дете буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права јер она поседује позитивне родитељске капацитете, може да препозна потребе детета и исте су у њеној породици адекватно задовољене. Предложен је ближе одређен модел виђања са оцем детета, у присуству мајке детета у њеном домаћинству или у некој од играоница. Из налаза и мишљења истог центра од 22.11.2023. године датог након детаљније анализе, теренских процена и консултација, произлази да родитељи и даље нису успели да постигну договор, те да су фокусирани на сопствене потребе а не на потребе детета, те да ББ страхује за безбедност детета када је насамо са АА јер нема поверења у његове родитељске капацитете уз сумњу да и даље конзумира алкохол што је он негирао, а такође је он изразио незадовољство виђањем у играоници након напорног радног дана када није у могућности да се детету адекватно посвети. Предложен је у том налазу ближе одређен шири модел, након периода од шест месеци постепеног привикавања. Из писаног изјашњења истог центра од 14.06.2024. године произлази да се суд обавештава да су родитељи побољшали међусобну комуникацију у односу на претходни период због интереса детета, те да су успоставили модел виђања једном или два пута недељно. Центар је предложио модел виђања тако да: прва два месеца након доношења пресуде отац детета ће преузимати девојчицу у 10,00 часова ујутру сваке друге суботе испред куће у којој живи са мајком и враћати је на то место у недељу у 18,00 часова, у седмици у којој дете не проводи време са оцем, виђаће се уторком и четвртком у периоду од 18,00 до 20,00 часова у очевом стану у ..., уз договор са мајком детета, а без присуства мајке, на тај начин што ће је мајка ту довести и сачекати да је преузме. По истеку два месеца, отац ће виђати дете, тако што ће да преузима девојчицу сваког другог петка у 18,00 часова испред куће у којој живи са мајком и враћати је на то место у недељу у 12,00 часова, у седмици у којој дете не проводи време са оцем виђаће се уторком и четвртком у периоду од 18,00 часова до 20,00 часова у очевом стану у ..., уз договор са мајком детета, а без присуства

мајке, на тај начин што ће је мајка ту довести и сачекати да је преузме, отац ће са дететом да наизменично проведе сваки други верски и државни празник у периоду од 10,00 часова до 20,00 часова, наизменично први дан рођендана детета, крсне славе оца и очев рођендан у наведеном периоду. Наведено је да је током разговора са оцем утврђено да је изразио жељу да што чешће проводи време са малолетним дететом ради продубљивања емоционалне везе између њих двоје и успостављања емотивне блискости девојчице са члановима његове шире породице, као и да је мајка детета упозната да може да поднесе тужбу суду ради измене одлуке о моделу виђања детета са оцем у сваком тренутку, уколико дође до сазнања да постоје проблеми око боравка малолетног детета код оца. Водитељка случаја ГГ је навела и да је отац АА изјавио да у случају да се малолетној ВВ не допадне боравак код њега, он би истог тренутка обавестио мајку детета и позвао је да дође по дете, са чим се сагласила мајка детета.

Из исказа странака, те исплатних листа њихових зарада, првостепени суд је утврдио да тужилац живи у изнајмљеном стану у ..., који закуп плаћа 250,00 евра месечно, да му за комуналне трошкове и то за електричну енергију, воду, мобилни телефон, кабловску, тв, интернет потребно око 200,00 евра месечно, још и око 100,00 евра за исхрану, да је доброг здравственог стања, да зарађује око 1.750,00 евра месечно јер ради за инострану фирму, да повремено путује у Велику Британију како би видео свог сина ДД који живи у ..., зашта авионска карта кошта 300,00 евра, а такође му шаље новац у износу од 200-300,00 евра месечно иако није дужан да га издржава. Посао обавља од куће сваког радног дана у периоду од 9,00 до 17,30 часова по нашем времену а не бави се другим додатним послом. Не поседује имовину на свом имену, редовно плаћа доприносе за издржавање за малолетно дете, с тим што је последњи пут исплатио износ 20.000,00 динара. Тужена остварује зараду у износу од око 50.000,00 динара месечно, живи са родитељима у њиховој кући у ... у заједничком домаћинству, родитељи су пензионери, чији износ пензије јој није познат. Она сноси половину рачуна за струју који износи 6.500,00 динара месечно и половину рачуну за кабловску, тв и мобилни укупно око 2.000,00 динара, да храну купују сви заједно, а она нема посебних потреба, да се малолетна ВВ превасходно храни адаптираним млеком које кошта око 1.500,00 динара и траје три дана, да јој купује пелене по цени око 1.000 до 1.200,00 динара које трају око пет дана и да јој је потребно још око 2.000,00 до 3.000,00 динара месечно за трошкове осталих средстава за хигијену, да гардеробу за дете купује у различитим интервалима у зависности када је шта детету потребно, где помажу и њени родитељи, да малолетну ВВ чува њена мајка јер је одбијена на конкурс за упис у вртић. Не бави се другим послом, не поседује непокретну имовину на свом имену, издржава једно малолетно дете. Из наведеног, првостепени суд је утврдио потребе малолетне ВВ у износу од 45.000,00 динара месечно.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао оца као дужника издржавања да на име доприноса издржавању плаћа месечно износ од 30.000,00 динара, ценећи да је тај износ адекватан за издржавање детета и његових утврђених потреба, те да тај износ неће угрозити његову егзистенцију као дужника издржавања, те је одлучио као у ставу другом, применом чланова 154 став 1, 160, 161 и 162 став 1 у вези члана 163 Породичног закона, налазећи такође да је преостали износ за издржавање дужна да обезбеди мајка детета, као други родитељ.

Одлучујући о начину одржавања личних односа, имао је у виду садржину

писаног изјашњења органа старатељства од 14.06.2024. године у коме је предложен прецизан модел виђања и изјашњење водитеља случаја ГГ, прихватајући такав проширени модел виђања, ценећи и наводе парничних странака и представника органа старатељства да су побољшали међусобну комуникацију. Прихватио је предлог да тужилац враћа дете недељом у 16,00 часова, док је одбио да то буде до 18,00 часова. Одбио је и предлог тужиоца да мал. ВВ са оцем проведе по 10 дана у непрекидном трајању током лета и зиме, јер је оценио да то у овом тренутку није у најбољем интересу детета. Због тога је одлучио као у ставу трећем прозивом на одредбе чл. 6 став 1, 61 став 4 и 266 Породичног закона, у вези одредбе чл. 239 Конвенције о правима детета.

Оваква одлука само се делимично може прихватити као правилна.

Правилно је првостепени суд утврдио чињенично стање и за то дао довољне разлоге, одређујући потребе мал. ВВ у износу од 45.000,00 динара месечно, урачунавајући трошкове становања, исхране, средстава за хигијену те набавке одеће и обуће према исказу тужене-противтужиље а што тужилац-противтужени није посебно оспоравао. Међутим, према оцени овог суда неправилно је првостепени суд применио материјално право, одлучујући да од овог износа тужилац-противтужени који зарађује око 200.000,00 динара месечно и нема обавезу издржавања ни према коме осим према мал. ВВ, треба да доприноси износом од 30.000,00 динара, док тужена-противтужиља треба да допринесе преосталим износом од 15.000,00 динара, код утврђења да она зарађује око 50.000,00 динара и такође нема обавезу издржавања према другим лицима, али која доприноси свакодневном бригом и старањем, уз то и спровођењем досуђеног модела виђања довођењем малолетне ВВ из...где живе до очевог стана у ... и назад, четири до пет пута месечно, како из списка произлази. У таквој ситуацији, апелациони суд је мишљења да је обавезивање оца детета да плаћа издржавање од 40.000,00 динара колико је тражено противтужбеним захтевом, износ који је у складу са одредбом чл. 160 Породичног закона – ПЗ ("Сл. гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011 - др. закон и 6/2015) којим су установљени критеријуми којима суд треба да се руководи у поступку одређивања издржавања. Износ од 40.000,00 динара је одређен према потребама малолетне ВВ у чије име у овом поступку захтев поставља мајка којој је мал. дете поверено судском одлуком, а плаћање тог износа за тужиоца-противтуженог као дужника издржавања који прима зараду у пет пута већем износу и нема обавезу издржавања према другим лицима, млад је и здрав човек, је сразмерно његовим могућностима и не угрожава га ни на који начин, а сразмерно је и односу зарада странака. Притом је и овај суд имао у виду да тужилац-противтужени има старије дете које живи у иностранству, коме новчано помаже и кога повремено обилази за шта су му потребна додатна новчана средства, али дужност издржавања малолетног детета сходно чл. 154 ПЗ, мора бити испред свих других добровољних па и добронамерних располагања дужника издржавања.

Из наведених разлога је по жалби тужене-противтужиље против другог става изреке, првостепена пресуда преиначена применом чл. 394 тачка 4 ЗПП досуђивањем додатног износа од 10.000,00 динара месечно за издржавање мал. ВВ, док је иста жалба одбачена у делу у ком је то досуђено у износу од 30.000,00 динара јер је иста у том делу успела у спору па нема интерес да се жали, применом чл. 387 став 1 тачка 1 везано за чл. 378 став 3 ЗПП.

Неосновано се жалбом оспорава правилност првостепене пресуде у делу којим је одлучено о виђању мал. детета са оцем уторком и четвртком у седмици у којој се њихов контакт не остварује викендом, и у делу којим је одлучено да ће мал. дете виђати оца и у другим приликама на основу договора родитеља детета. Оваква одлука је донета на основу несумњиво утврђеног чињеничног стања које произлази из налаза и мишљења надлежног органа старатељства, донетог на основу сагласног мишљења странака датог у току поступка стручне процене и анализе међусобних односа пред тим органом, и која се жалбом није посебно побијала, због чега је иста применом чл. 390 ЗПП потврђена.

Међутим, основано се жалбом указује на недостатке ожалбене пресуде у погледу одлуке којом је уређен модел виђања, јер таква одлука није у потпуности сагласна са последњим предложеним моделом од стране Центра за социјални рад при чему за ту несагласност првостепени суд није дао јасне разлоге. Наиме, према предлогу Центра за социјални рад, у другом периоду модела, када дете преко викенда борави код оца, отац треба да врати дете у недељу у 12 часова, што се разликује од одлуке да дете врати у 16 часова, а разлози за то су изостали. Поред тога, одлука о виђању детета са оцем празницима је непотпуна јер није наведено ко је од родитеља дужан да преузима и да враћа дете, посебно приликом виђања о крсној слави оца и очевом рођендану. Уз то, појмовно одређење “први дан наредног рођендана детета, Божића и Ускрса” је нејасно, па стога и неизвршиво, као што је нејасно који су то преостали државни и верски празници који се по закону славе дуже од два дана, а нејасно је и са чим је наизменичан појам “наредни” и појам “први”. Стога се није могла испитати правилност одлуке у овом делу, због чега је апелациони суд применом чл. 391 став 1 ЗПП, у овом делу укинуо пресуду.

У делу којим је одбијен тужиочев захтев за проширење модела виђања у односу на предлог Центра, тужена-противтужила је успела у спору па нема интерес да се жали, те је жалба у том делу одбачена, применом чл. 387 став 1 тачка 1 везано за чл. 378 став 3 ЗПП.

У поновном суђењу ради одлучивања о делу тужбеног захтева о ком је одлука укинута, потребно је да првостепени суд јасно и несумњиво одреди модел виђања отклањајући појмовне нејасноће на које је указано овом одлуком, одређујући да ли ће отац виђати дете за рођендан, Божић и Ускрс сваке године на тај дан, или сваке друге године а када то изостаје да ли ће је виђати наредног дана, као и ко ће од родитеља тада бити дужан да преузима и враћа мал. ВВ. Разјасниће одређени модел виђања осталим државним и верским празницима, одређујући који су то празници, који је период виђања и чија је обавеза преузимања и враћања мал. детета. Уколико нађе да је целисходно да продужи предложено време виђања оца са мал. дететом сваког другог викенда тако што ће отац враћати дете недељом до 16.00 часова а не до 12.00 према предлогу Центра, даће за то јасне и довољне разлоге. Ради тога, због протеча времена, затражиће додатно мишљење надлежног органа старатељства о томе како се одвијају контакти оца са дететом у међувремену од доношења првостепене пресуде, у ком је протекао по привременој мери одређен прелазни период, и каква је тим поводом међусобна комуникација родитеља. Зависно од добијеног мишљења, потребно је да образложи разлоге због којих прихвата предлог тужбе односно противтужбе, оцењујући истовремено наводе и разлоге обе парничне странке, укључујући и жалбене наводе.

Потребно је такође да, будући да је одлучивао о узајамним захтевима обе парничне странке, правилно означи странке као тужиоца-противтуженог и тужену-противтужиљу.

Првостепеном суду се указује и да је нежалбеним првим ставом изреке погрешно означен датум рођења малолетне ВВ, коју погрешку суд може у свако доба исправити, применом члана 366 ЗПП.

Председник већа-судија

Иван Негић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић